EUROPESE CENTRALE BANK

EUROSYSTEEM

NL **ECB-PUBLIC**

ADVIES VAN DE EUROPESE CENTRALE BANK

van 31 januari 2020

inzake wijzigingen in de governance van De Nederlandsche Bank en de formele instelling van het Financieel Stabiliteitscomité

(CON/2020/6)

Inleiding en rechtsgrondslag

Op 20 december 2019 ontving de Europese Centrale Bank (ECB) een verzoek van de Nederlandse Minister van Financiën om een advies inzake een wetsvoorstel tot wijziging van de Bankwet 1998[1] (hierna het "wetsvoorstel").

De adviesbevoegdheid van de ECB is gebaseerd op artikel 127, lid 4, en artikel 282, lid 5, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en het derde streepje van artikel 2, lid 1, van Beschikking 98/415/EG[2] van de Raad, aangezien het wetsvoorstel betrekking heeft op De Nederlandsche Bank (DNB). Overeenkomstig de eerste zin van artikel 17.5 van het Reglement van orde van de ECB heeft de Raad van bestuur dit advies goedgekeurd.

1. Doel van het wetsvoorstel

1.1 Het wetsvoorstel bevat wijzigingen van de interne procedures voor de voordracht en benoeming van de leden van de directie, de raad van commissarissen[3] en de bankraad[4] van DNB. Daarnaast beoogt het wetsvoorstel de huidige rechtsbasis voor het bestaande Financieel Stabiliteitscomité (FSC) te verstevigen.

1.2 Krachtens de bestaande bepalingen van de Bankwet 1998 worden de president van DNB en de overige drie tot vijf leden van de directie van DNB, het belangrijkste besluitvormingsorgaan belast met het besturen van DNB, voor een periode van zeven jaar bij koninklijk besluit benoemd. De bestaande bepalingen schrijven voor dat de raad van commissarissen, na overleg met de directie, een kandidatenlijst van drie personen[5] opmaakt die worden aanbevolen voor elke zodanige benoeming binnen de directie van DNB en binnen de raad van commissarissen. Het wetsvoorstel

1 *Bankwet 1998*.

2 98/415/EG: Beschikking van de Raad van 29 juni 1998 betreffende de raadpleging van de Europese Centrale Bank door de nationale autoriteiten over ontwerpen van wettelijke bepalingen (PB L 189 van 3.7.1998, blz. 42).

3 Overeenkomstig artikel 13, lid 6, van de Bankwet 1998 houdt de raad van commissarissen: i) toezicht op de algemene gang van zaken binnen DNB en het beleid van de directie ter uitvoering van de buiten het kader van de ESCB aan DNB opgedragen taken; ii) adviseert de directie en iii) stelt de jaarrekening vast met goedkeuring van de Nederlandse Staat als enig aandeelhouder van DNB.

4 Overeenkomstig artikel 15, leden 1, 2 en 5, van de Bankwet 1998 is de bankraad een intern orgaan van DNB. De gouverneur van DNB brengt verslag uit aan de bankraad over de algemene economische en financiële ontwikkelingen en bespreekt met de bankraad de door DNB gevoerde politiek.

5 Artikelen 12 tot en met 12b Bankwet 1998.

wijzigt deze bepalingen om te verduidelijken dat de kandidatenlijst “in beginsel” drie personen bevat.

1.3 Zoals uiteengezet in de toelichting bij het wetsvoorstel, bevordert de opname van de zinsnede “in beginsel” in sommige bepalingen een situatie waarin meerdere personen voor een positie worden overwogen en kan aldus bijdragen aan het vergroten van de diversiteit in de samenstelling van het betrokken orgaan. De gedachte achter de wijziging is dat het in uitzonderlijke gevallen lastig kan zijn een voldoende aantal geschikte kandidaten voor de functie te vinden. Dit zou het geval kunnen zijn wanneer het gaat om een zware positie met een zeer specifiek functieprofiel waarvoor zowel specialistische kennis als uitgebreide managementervaring vereist zijn. Daarom introduceert het wetsvoorstel de zinsnede “in beginsel” om waar nodig een afwijking van de norm toe te staan. Indien een lijst minder kandidaten bevat dan “in beginsel” is voorgeschreven, vereisen de statuten van DNB dat dit expliciet wordt toegelicht in de motivering die bij de lijst wordt gevoegd.

1.4 Op grond van de huidige bepalingen van de Bankwet 1998 en de statuten van DNB kan de ambtstermijn van vier jaar van de leden van de raad van commissarissen tweemaal worden verlengd[6]. Het wetsvoorstel verduidelijkt dat herbenoemingen binnen de raad van commissarissen kunnen plaatsvinden in overeenstemming met de statuten van DNB en dat de lijst voor elke door de raad van commissarissen opgestelde vacature “in beginsel” drie kandidaten bevat (momenteel moet deze lijst precies drie kandidaten bevatten), zoals uiteengezet in punt 1.3 van dit advies. Volgens de toelichting bij het wetsvoorstel zullen de statuten van DNB in het licht van het wetsvoorstel worden gewijzigd om te voldoen aan de gewijzigde Nederlandse Corporate Governance Code voor wat betreft de ambtstermijn van de leden van de raad van commissarissen. Hoewel de code van toepassing is op beursgenoteerde ondernemingen, past DNB de code vrijwillig toe, waardoor een lid van de raad van commissarissen in de toekomst maximaal twee ambtstermijnen van vier jaar en twee ambtstermijnen van twee jaar kan vervullen.

1.5 Krachtens de bestaande bepalingen van de Bankwet 1998 worden negen tot elf van de elf tot dertien leden van de bankraad van DNB door de bankraad benoemd voor verlengbare termijnen van vier jaar, ieder op basis van een kandidatenlijst van twee personen voor elke door de directie opgestelde vacature. Het wetsvoorstel verduidelijkt dat deze kandidatenlijst “in beginsel” twee personen bevat, zoals uiteengezet in punt 1.3 van dit advies.

1.6 Het wetsvoorstel voorziet in een FSC, waarin vertegenwoordigers van DNB, de Autoriteit voor Financiële Markten, het Centraal Planbureau (CBP) en het ministerie van Financiën discussiëren en informatie uitwisselen over macro-economische en financiële ontwikkelingen met als doel de risico’s voor de stabiliteit van het financiële stelsel in kaart te brengen en mogelijke benaderingen voor te stellen om deze risico’s op te lossen of te beperken. Het FSC is bevoegd ter zake aanbevelingen te doen. Het FSC maakt zijn aanbevelingen openbaar, tenzij publicatie een risico kan vormen voor de stabiliteit van het financiële stelsel. De vertegenwoordigers van het CBP en het ministerie van Financiën nemen niet deel aan het besluitvormingsproces ter vaststelling van aanbevelingen. Het FSC komt ten minste tweemaal per jaar bijeen en wordt voorgezeten door de president van DNB. De verslagen van deze vergaderingen worden voorgelegd aan de minister van

6 Artikel 11, lid 4, van de statuten van DNB.

Financiën, die op zijn beurt afschriften van de verslagen en van de aanbevelingen van het FSC aan beide Kamers van het Nederlandse parlement zendt.

1.7 Zoals opgemerkt in de toelichting bij het wetsvoorstel, werd het FSC in 2012 opgericht. Momenteel is het FSC ingesteld bij ministerieel besluit van de minister van Financiën[7]. Het wetsvoorstel beoogt het FSC een formele wettelijke basis te verschaffen (in de Bankwet 1998) om recht te doen aan het belang van het FSC, in navolging van aanbevelingen van de Financial Stability Board (FSB) en het Internationaal Monetair Fonds (IMF).

2. Opmerkingen

2.1 De ECB begrijpt dat de directie van DNB verantwoordelijk is voor de uitvoering van met ESCB verband houdende taken van DNB. De ECB neemt nota van de toelichting bij het wetsvoorstel waarin wordt uitgelegd dat de toegenomen flexibiliteit ten aanzien van het aantal kandidaten voor de directie berust op praktische overwegingen. Dit vormt geen belangrijke wijziging en is niet in strijd met het beginsel van onafhankelijkheid van centrale banken zoals bepaald in artikel 130 van het Verdrag.

2.2 De ECB begrijpt dat de raad van commissarissen en de bankraad van DNB uitdrukkelijk zijn uitgesloten van de uitvoering van met ESCB verband houdende taken van DNB[8]. Desalniettemin geldt als algemene opmerking dat noch de raad van commissarissen, noch de bankraad de directie van DNB mogen trachten te beïnvloeden bij de uitoefening van de met ESCB verband houdende taken van de directie. Krachtens artikel 130 van het Verdrag is het noch een nationale centrale bank, noch enig lid van hun besluitvormende organen toegestaan om bij de uitoefening van de bevoegdheden en het vervullen van de taken en plichten die bij de Verdragen en de statuten van het ESCB en van de ECB aan hen zijn opgedragen instructies te vragen of te aanvaarden van, onder meer, regeringen van lidstaten of van enig ander orgaan, waaronder statutaire organen zoals de raad van commissarissen of de bankraad van DNB[9].

2.3 Met betrekking tot het FSC is het hoofddoel van het wetsvoorstel om de rechtsbasis daarvan wettelijk te verankeren. Het wetsvoorstel maakt tevens het CBP volwaardig lid van het FSC. De ECB is ingenomen met het feit dat Nederland de rechtsbasis van het FSC zal verstevigen en daarmee de rol van het FSC versterkt bij het signaleren van risico's voor de stabiliteit van het financiële stelsel en het doen van daarmee verband houdende aanbevelingen. Dit is ook in overeenstemming met de aanbevelingen van de FSB en het IMF.

---

7 Besluit van de Minister van Financiën van 2 november 2012 tot oprichting van het financieel stabiliteitscomité (Stcrt. 2012, nr. 22730).

8 Dit blijkt uit de beperking van de rol van de raad van commissarissen tot artikel 4 van de Bankwet 1998, terwijl de met ESCB verband houdende taken van DNB zijn vastgelegd in de artikelen 2, 3 en 7 van de Bankwet 1998.

9 Zie punt 2.3 van Advies CON/2019/12. Alle ECB-Adviezen worden op de ECB-website bekendgemaakt onder www.ecb.europa.eu.

2.4 Het wetsvoorstel brengt geen materiele wijzigingen aan in het mandaat of de taken van het FSC. Het kent geen nieuwe taken aan DNB toe. De vraag of de overdracht van nieuwe taken aan een nationale centrale bank in overeenstemming is met het verbod op monetaire financiering, is daarom in dit geval niet aan de orde.

Dit advies wordt op de ECB-website bekendgemaakt.

Gedaan te Frankfurt am Main, 31 januari 2020.

[getekend]

De president van de ECB

Christine LAGARDE